

Behandlingsreiser til utlandet

Gjennom 2022 har det vært to krevende saker i forbindelse med behandlingsreiser til utlandet; flytting av psoriasis-programmet fra Valle Marina, Gran Canaria til Vintersol, Tenerife, og kutt i bevilgningen på statsbudsjettet for behandlingsreiser til utlandet.

Det har vært jobbet mye med begge sakene fra sentralstyret og administrasjonen i PEF. Mye av dette arbeidet er ikke nødvendigvis så synlig utad, da det handler om møtevirksomhet, samtaler og dialog, brev som skrives og sendes osv. Det har kommet flere spørsmål, i ulike fora, om hva PEF har gjort i disse sakene – derfor ønsker sentralstyret å komme med en grundig redegjørelse til tillitsvalgte i PEF, utover det som har vært beskrevet i protokoller fra sentralstyrets møter.

Flytting av pso-programmet

Hvert fjerde år gjennomføres en anbudsprosess for alle programmene på behandlingsreiser til utlandet, etter regelverk om offentlige anskaffelser.

Tidlig våren 2022 kom det signaler om at det var Vintersol på Tenerife som vant tilbudet om behandlingsreiser til utlandet psoriasis-programmet for perioden 2023-2026. Det gikk mye rykter, og PEF synes det er beklagelig at slike rykter og ubekreftede beskjeder kom før beslutningen fra Sykehusinnkjøp og OUS var endelig fattet. PEF hadde gjennom hele våren dialog med bl.a. Valle Marina og seksjon for behandlingsreiser til utlandet, og umiddelbart etter bekreftelse på at beslutningen var tatt og at beslutningen var endelig la PEF ut informasjon på hudportalen.no (<http://www.hudportalen.no/informasjon/om-oss/nyheter/klimabehandling-for-psoriasis-flyttes?PID=377&M=NewsV2&Action=1¤tPage=2>)

Siden 1995 har behandlingsreiser til utlandet for psoriasispatienter gått til Valle Marina på Gran Canaria, men fra 2023 vil altså reisene gå til Vintersol på Tenerife. Dette gjelder både voksegruppene og barne- og ungdomsgruppene. Søknadsprosessen er fortsatt lik som den var.

Vintersol er allerede et av flere behandlingssteder for pasienter med revmatisk inflammatorisk leddsykdom som blant annet psoriasisartritt. Oppstart første reise for psoriasisgruppen er 24. januar 2023, men hjemreise 14. februar 2023. Les mer om stedet her: <https://www.vintersol.com/nn/>

Det finnes også en brosjyre med mye god informasjon om Vintersol, oppholdet og praktisk informasjon i forbindelse med oppholdet – den finner du her: <https://oslo-universitetssykehus.no/Documents/Behandlingsreiser/Infobrosjyre%20PSO%20voksne.pdf>

Det har gjennom hele prosessen vært stor aktivitet fra PEF knyttet til anbudsprosessen, og resultatet av denne. Det har vært hyppige samtaler og tett dialog mellom generalsekretær, sentralstyret, seksjon for behandlingsreiser, Valle Marina, Sykehusinnkjøp og flere tillitsvalgte og bekymrede og nysgjerrige medlemmer og ikke-medlemmer.

Sentralstyret har vært tydelig hele veien både til seksjon for behandlingsreiser, Sykehusinnkjøp og andre på at man er meget skuffet over informasjonen, kommunikasjonen og mangelen på brukermedvirkning i denne anbudsprosessen. På bakgrunn av dette ble det fattet et vedtak i sentralstyrets møte 16.-18. juni, om å søke innsyn i det offentlige anbudet. Dette ble gjort 21. juni, og 27. juni 2023 fikk PEF oversendt alle dokumenter i anbudet som ikke er unntatt offentligheten.

På bakgrunn av dette innsynet og diskusjoner om saken, besluttet sentralstyret å stille seg på tilbudssiden slik at brukermedvirkning kan inkluderes i også disse anbudsprosessene i fremtiden.

Videre har det vært viktig å opprettholde en tett og god dialog med Seksjon for behandlingsreiser til utlandet. PEFs fokus har vært å sikre at tilbudet om behandlingsreiser opprettholdes, og at pasientene får et godt behandlingstilbud. PEF vil følge situasjonen nøye med tanke på oppstart av pso-programmet på Vintersol, og det avgjørende er å sikre at behandlingene pasientene mottar fortsetter å være av høy kvalitet. PEF har tett dialog med Seksjon for behandlingsreiser om dette, og vil fortsette å ha det.

Det har også vært viktig for PEF å opprette et godt samarbeid med Vintersol. Mange av PEFs medlemmer har god kjennskap til Vintersol

Kutt i bevilgningen

Behandlingsreiser til utlandet finansieres gjennom en egen tilskuddsordning på statsbudsjettet. Helse- og omsorgsdepartementet har det overordnede ansvaret for ordningen. Den daglige administrasjon er delegert til Seksjon for behandlingsreiser til utlandet som er organisert under Avdeling for utenlandskontor og behandlingsreiser, Stab medisin, helsefag og beredskap, Direktørens stab, OUS HF.

Det ble i statsbudsjettet, til tross for et forslag om en bevilgning på samme nivå som i 2021, kuttet i bevilgningen til behandlingsreiser i 2022. Bevilgningen ble foreslått kuttet av representanter for AP, SP og SV i Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget – og bevilgningen ble vedtatt 32 millioner under tidligere år. PEF har i sitt arbeid, i samtaler med beslutningstakere, på Stortingshøring m.v., vært veldig tydelig på at vi mener det er uakseptabelt at det kuttet i bevilgningen til behandlingsreiser. PEF søkte i denne forbindelse også råd hos vår samarbeidspartner (i arbeidet med utvikling av en strategi for vårt interessepolitiske arbeid) kommunikasjonsbyrået Rud Pedersen.

Det ble våren 2022 tatt initiativ fra PEF til et samarbeid med Norsk Revmatikerforbund (NRF) og Norges Astma- og Allergiforbund (NAAF) om denne saken. Det ble gjennomført et møte 15. juni med PEF, NRF og NAAF om felles innsats frem mot statsbudsjett 2023. Dette var et veldig positivt møte, som la et godt grunnlag for arbeidet videre.

Rent konkret ble vi enige om en felles innsats inn mot statsbudsjett 2023, med et mål om en reversering av kuttet og en bevilgning for 2023 på nivå med 2021. Det ble gjort en kartlegging av hver organisasjons nettverk og kontakter i politiske miljøer. I tillegg var det enighet om å jobbe aktivt for å få omtale om saken i media.

I forslag til statsbudsjett for 2023, som kom 6. oktober, var bevilgningen for behandlingsreiser til utlandet foreslått opprettholdt på 2022-nivå. Altså ingen reversering av kuttet. PEF og NRF jobbet tett sammen. Det ble gjennomført et møte 13. oktober, hvor en felles uttalelse i forbindelse med innspill til statsbudsjettet ble diskutert.

PEF deltok på høring i Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget 17. oktober. Det samme gjorde NRF, og vi støttet hverandres innspill. I etterkant av høringen ble det tatt bilder, og begge organisasjoner frontet samarbeidet i våre respektive kanaler for å synliggjøre kraften bak våre innspill. (<http://www.hudportalen.no/informasjon/om-oss/nyheter/paa-hoering-i-stortinget?PID=377&M=NewsV2&Action=1>)

I forkant av høringen på Stortinget ble skriftlige innspill sendt til bl.a. SVs representant i Helse- og omsorgskomiteen, Marian Hussein, og Frps representanter. Under høringen ble det vist interesse for saken med direkte spørsmål fra Bård Hoksrud (Frp) til NRF og fra Olaug Bollestad (KrF) til PEF. PEF følger opp disse kandidatene spesifikt, men også andre kandidater, i det videre arbeidet og særlig nå med tanke på statsbudsjettet for 2024.

Det ble gjennomført møte med behandlingsreiser 31. oktober 2022. Generalsekretær, forbundsleder og nestleder deltok fra PEF. Dette var et godt møte hvor fokus var på flytting av pso-programmet til Vintersol på Tenerife, samt konsekvenser av kuttene i bevilgningen. Det var en tydelig beskjed fra behandlingsreiser at det er viktig at pasienter søker for å vise det reelle omfanget av behovet – søknadstallet har gått ned.

Det var også tydelig beskjed fra behandlingsreiser om at økte kostnader til flyreiser m.v., gjør det krevende å opprettholde antall reiser. PEF på sin side var tydelig på at det viktig for pasientene at behandlingstilbudet fortsetter å være av høy kvalitet også etter flyttingen.

Mediedekning:

Det har vært god pressedekning på saken om kutt i bevilgningen til behandlingsreiser til utlandet, med blant annet en veldig god sak på nrk.no:

<https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/statsbudsjett-2023 -elias- 39 -er-revmatiker-og-risikerer-a-miste-behandling-1.16155000?fbclid=IwAR3mkFaFr7js7qllMB8Hu1XMj-CgnQPWUrrXq1dM9h2sEPV0CUGalvFGUXQ>

Denne saken ble også vist på NRK TV Vestfold og Telemark:

<https://tv.nrk.no/serie/distriktsnyheter-fra-vestfold-og-telemark/202211/DKVT98110222#t=205s>

I tillegg har flere lokalaviser dekket saken (dessverre er flere av sakene bak betalingsmur):

- Avis Nordland: <https://www.an.no/som-n-av-flere-tusen-star-marie-28-i-fare-for-a-miste-viktig-behandling-kom-ikke-som-et-sjokk/f/5-4-1680188>
- Fredrikstad Blad: <https://www.f-b.no/erica-er-redd-hun-mister-det-storste-lyspunktet-i-aret/s/5-59-2773584>
- Halden Arbeiderblad: <https://www.ha-halden.no/elisabeth-28-kan-miste-viktig-behandling-den-beste-medisinen-finnes-ikke-her-i-norge/s/5-20-1236248>

Arbeidet fremover:

- ✓ PEF har i 2022 lagt en strategi for det politiske arbeidet (strategi for myndighetskontakt og kommunikasjon), et av hovedmålene i denne strategien er: Opprettholde og styrke tilbudet om klimabehandling for mennesker med psoriasis, psoriasisartitt og atopisk eksem.
- ✓ Vi fortsetter samarbeidet med NRF i arbeidet om bevilgningene til behandlingsreiser til utlandet.
- ✓ Vi starter samtaler med Norges Astma- og Allergiforbund om samarbeid rundt utvidelse av behandlingsreiser til voksne med atopisk eksem.
- ✓ Vi prioriterer saken i arbeidet med statsbudsjett 2024, og i samtaler og møter med beslutningstakere, politikere og byråkratiet.
- ✓ Vi er tydelig på vårt ønske og krav om at brukermedvirkning må inn i de offentlige anbudsprosessene for alle programmene innenfor behandlingsreiser til utlandet.
- ✓ Vi fortsetter vår tette dialog og samarbeid med seksjon for behandlingsreiser om alle programmene
- ✓ Vi har tett dialog og samarbeid med seksjon for behandlingsreiser og Vintersol, for å sikre at behandlingstilbudet og oppholdet blir av høy kvalitet og oppleves godt for pasientene.
- ✓ Vi har god dialog med Vintersol, slik at pasienter på behandlingsreiser kan få informasjon om PEF
- ✓ Vi fortsetter å jobbe for å få mediedekning for saken.
- ✓ Vi sørger for god, oppdatert og faglig kvalitetsikret informasjon til våre medlemmer om klimabehandling og tilbudet om behandlingsreiser til utlandet.

Har du spørsmål eller innspill til arbeidet med denne saken?

Ta kontakt med

Tord Johansen, forbundsleder

2rdjo@online.no eller telefon 907 32 196

Jan Erik Haugom, nestleder

jehaugom@online.no eller telefon 988 56 340

Mari Øvergaard, generalsekretær

mari.overgaard@pefnorge.no eller telefon 9552 27 732

¹ Behandlingsreise til utlandet er et tilbud til pasienter med revmatisk inflammatorisk leddsykdom, psoriasis eller atopisk eksem (barn og ungdom), samt senskader etter poliomyelitt, ALS eller kronisk lungesykdom. En behandlingsreise innebærer et tre eller fire ukers behandlingsprogram i et varmt og solrikt klima. Søknad fylles ut av pasient og lege i samarbeid.